

APUSTUL SAN PABLUM KAY KARTATA KACH'ARQAN PRUBINSYA GALASYAPI TIYAQKUNAMAN (GÁLATAS)

¿Pitaq karqan San Pablupa? Liyishun chay punta parti Rrumanusta, masta yach'ananchiq *San Pablupaq.

¿Pikunapaqmi iskibrirqan kay librutaqa? Pablupam iskibrirqan *prubinsya Galasyapi tiyaq kriyiq masingunaman. Chay prubinsya Galasyapiqam *rrumanukuna kamachiqllapa. Chay prubinsyapiqam mas atun llaqtakuna shutiq: Ikuñu, Listra, Dirbi, Antyukiya. Pablupam chay Galasyaman ch'ayashpa, Jisukristupaq yach'achikuptin, achka runa, warmi Jisuspi kriyishqallapa karqan.

¿Imaraykum iskibrirqan kay librutaqa? Pablu chay llaqtakunamanda rishqana kaptinmi, wakin *isrraylinu runakuna ch'ayashpa, Pablupa washanda rimashpa, suq laya duktrinata yach'achikurqan: “Runakunapa *kwirpumbi siñalta rurashpa, *Muysispa yumbay liyningunata kasuyllapa washakanaykillapa”, nishpa. Chay galasyanukuna chay runakunata kriyiptinllapam, Pablupa yach'ashpa, ancha llakirqan. Chaymi kay kartata kach'arqan, kunashpa: “Muysispa liyningunaraqam mana pitapis atincha washayta. Jisukristupi allipta kriyiptinchiq, pay washawanchiqllapa”, nishpa.

¿Imapaqmi yach'achiwanchiqllapa kay libruqa?

Gálatas 1.1-10 niwanchiqllapa, Pablu galasyanukunata kayshina kunashqambaq: “Ama kriyiyllapachu suq runakuna suq laya duktrinata yach'achishuptinqa”, nishpa.

Gal. 1.11-2.21 niwanchiq, kikin Jisukristu Pabluta yach'achishqambaq; manam runakunachu.

Gal. 3.1-4.31 niwanchiq, noqanchiqkuna Muysispa yumbay liyningunata munashpa kasuyta washakananchiqqam, suq *randishqa kriyadushina kawsaykanchiqllapa. Chaqa manam atinchiqchu kumpliya yumbay chay liykunataqa. Piru Jisukristupi kriyishpallapaqa, librina kanchiqllapa. Chaqa Dyusqam unayna liyningunata qowarqanchiq, yach'ananchiq: Uchayuyqmi kanchiq, nishpa. Piru Muysispa yumbay liyningunata mana atiptinchiqllapa kumpliya, Jisukristu wañurqan washawananchiq. Chaymi Pablupa anyan galasyanukunata, munapinllapa Muysispa liyningunata kasuyta washakananllapa.

Gal. 5.1-6.18 niwanchiq *kwirpunchiqpi siñalta rurapinchiqqam, mana nimatapis yanapawanchiqchu washakananchiqqa. Piru Jisukristupi allipta kriyishpa, suqwan suqwan kuyanakupinchiqqam, Tayta Dyusqa noqanchiqkunawan ancha kushikun.

Pablum napaykurqan galasyanukunata

1 ¹⁻²Kuyashqay kriyiq masitakuna, noqa Pablu, kaypi pullay kaq kriyiq masinchiqkunawanmi kay kartata kach'amunillapa qamkuna *prubinsya Galasyapi tandakaq kriyiq masiykunaman. Chaqa noqatam kikin Jisukristu numbrawashqa, *apustulnin kanaypaq. Manam runakunachu numbrawashqaqa. Ashwanmi Jisukristu, payta kawsachishqan Taytan Dyuswan numbrawashqaqa. ³Chaymi mañakuni Taytanchiq Dyusman, Jisukristumambis, tukuy imapi yanapashunanllapa, kushikushpa kawsanaykillapa. ⁴Chaqa Tayta Dyus munashqanshinam Jisukristu wañurqan, uchanchiqkunamanda washawananchiq, amana chay uchayuykunashina kawsananchiqllapa. ⁵iChayri tukuy tyimpu Tayta Dyusta alabashunllapa! iBiba Tayta Dyus! iChayshina kanqa!

Jisusllam atin washawayninchiqta

⁶Jisukristu ancha kuyawaqninchiq wañushqanraykum, Tayta Dyusqa kumbidawashqa kanchiq, paypi kriyiptinchiq, washawananchiq. Piru qamkunaqam paymanda das akrakashpa, suq laya duktrinapina kriyikangillapa. Chaymi ancha ispantani: ¿Imapaqraq chayshina kriyikanllapa? nishpa. ⁷Chaqa Jisukristullam uchanchiqkunamanda pirdunawaqninchiq, atin washawayninchiqta. Chaymi mana kanchu suq laya duktrina washawananchiqqa. Lukismi wakin runakuna pandachishushpa, suq laya duktrinatanata yach'achishungillapa. ⁸Chayri suq laya duktrinata mayqan qamkunata yach'achishuqtaqa Tayta Dyus kastigashpa chingachinqa. Kanan noqa kikiy ichu suq anjil syilumanda shamuqqa chay

yach'achishushqaymanda suq laya duktrinatanata qamkunata yach'achishuqtiyqa, noqaykunatapis kastigawashpa, chingachiwanqa. ⁹Chay nishushqaytam suq kutinda niriykillapa: Suq laya duktrinata mayqan yach'achishuqtaqar, Tayta Dyus kastigashpa chingachinqa, nishpa.

¹⁰Chayshinaqam niykillapa, ancha munashpa Tayta Dyus alabawanambaq: “Ancha allita noqapaq yach'achikushpam, kawsaykangi”, nishpa. Manam munanichu, runakuna alabawanambaq. Chaqa runakuna alabawanambaq yach'achikushpaqach'i, Jisukristutataqa manana kasuymanchu.

Tayta Dyusmi Pabluta akrashqa karqan, apustulnin kanambaq

¹¹Kuyashqay kriyiq masitakuna, kayta allita yach'ayllapa: Noqa Pablum *Jisukristupa shumaq nutisyanda yach'achikuni, qamkuna washadu kanaykipaq. Manam runakuna yuyashqandachu yach'achikuniqa. ¹²Chaqa Jisukristu kikinmi kay shumaq nutisyanadaqa yach'achiwashqa. Manam mayqan runachu yach'achiwashqaqa.

¹³Qamkunaqam noqapaqqa yach'angillapa: Unayqam Pabluqa *isrraylinu masingunapa duktrinanda kasushpa kawsarqan. Chaymi Jisuspi kriyikunataqa ancha qesachashpa, munarqan limpu chingachiyta, nishpa. ¹⁴Chaqa unayqam noqapaq chay isrraylinu agwiluykunapa kustumbrinangunata ancha allita kasurqay. Chaymi noqapaq chay pullay wiñaqkunamandaqa masta yach'akushqa karqay chay unay duktrinangunata. ¹⁵Piru Tayta Dyusqam ancha kuyawashpa, mamitaypa pach'ambi kaptiylla, akrawashqa karqan, paypaq yach'achikunaypaq. Chaymi munashqan tyimpupi, ¹⁶Churin Jisusta riqsichiwarqan, shumaq

nutisyanda waq mana isrraylinu kaqkunata yach'achinaypaq. Chayshina Tayta Dyus kikin yach'achiwaptinmi, mana rirqaychu ni mayqan runaman, Jisuspaq yach'achiwananqa. ¹⁷Manam ni Jirusalin llaqtaman rirqaychu, chay punta *apustulkunamanda yach'akunaypaqqa. Ashwanmi das rirqay chay *nasyun Arabyaman. Chaymandaqam kutimurqay chay Damasku llaqtamanna.

¹⁸Chaymandaqam kimsa wataman-daraq Jirusalinman rirqay, Pidruta riqsishpa paywan parlaq. Chaypi tarishpaqam, paywan kinsi diyasta karqay. ¹⁹Chaypi kashpaqam, Siñurnin-chiq Jisuspa masan *Jakubuwambis parlarqay. [*Nuta: Chay Jakubullam Santyagupis shutirqan.*] Piru manam tarinakurqaychu chay suq apustulkunawanqa. ²⁰Alliptam niykillapa: Allip kaqtalla iskiibrishpam, qamkunaman kach'amuni. Dyuspa ñawpambim niykillapa: Manam nimatapis llullakuykanichu, nishpa.

²¹Chaymandaqam *prubinsya Siryaman, prubinsya Silisyaman rirqay. ²²Piru prubinsya Judiyapiqam Jisukristupi kriyiq masinchiqkunaqa manaraq riqsiwarqanchu. ²³Piru yach'arqanllapa: Chay runa unay qesachawaqninchiqmi manana kuntrawanichiqchu. Ashwanmi Jisuspa shumaq nutisyandana yach'achikuykan, nishpa. ²⁴Chayshina noqapaq yach'ashpaqam, Tayta Dyusta ancha alabarqanllapa.

Apustul masingunam shumaqta Pabluta ch'ayachirqanllapa

2 ¹Katursi watas pasaptinqam, kriyiq masinchiq Birnabiwan Tituta apashpa, mushuqmanda ririrqay Jirusalin llaqtaman, ²Tayta Dyus kamachiwaptin. Chaymi waqman ch'ayashpaqa, chay kamachikuq kriyiq

masinchiqkunawanlla tandakashpa, paykunata intyindichirqay: “Noqagam chay mana *isrraylinu kaqkunata kayshina *Jisuspa shumaq nutisyanda yach'achiykani, paypi kriyinanllapa”, nishpa. Chaqa manam munarqaychu chay kamachikuq kriyiq masinchiqkuna kuntrawananllapa, ama balinambaq chay yach'achikushqayqa. ³Chaypim pullay karqan chay kriyiq masinchiq Titupis. Paymi *nasyun *Grisyamanda kaptimbis, chay *apustul masiykunaqa mana kamachirqanchu, isrraylinukunapa siñalninda *kwirpumbi ruranambaqqa. ⁴Piru chay Jirusalimbiqam karqambis Jisukristupi kriyiq tukuqkuna. Paykunaqam Tituta ancha munarqanllapa kamachiyta, chay siñalta kwirpumbi ruranambaq. Chaymi paykunaqa manashinalla noqaykunanaman shamushqa karqan jugawananllapa: Jisuspi kriyishpaqachu, *Muysispa yumbay liyningunata kasuykanllapa ichu mana, nishpa. Chaqa ancham munarqanllapa, *randishqa kriyadushina kawsashpa, yumbay liyningunata kasunayllapa. ⁵Piru noqaykunaqam mana nimatapis paykunataqa kasurqayllapachu. Chaqa munarqayllapam, qamkuna mana isrraylinu kaqkuna Jisuspa shumaq nutisyambilla allipta kriyishpa kawsanaykillapa.

⁶Kanan chay mas kamachikuq kriyiq masinchiqkunaqam mana nimatapis niwarqanllapachu, kambyanaypaq chay yach'achikushqayta. Piru chay kamachikuqkunaqam ancha ririspitadu kashpapis, noqapaqqa mana balinllapachu maski chay wakin kriyiq masinchiqmandaqa. Chaqa Dyusqam mana sawa kwirpunchiqtallachu rikan. (Ashwanmi shunqonchiqta rikashpa, jugawanchiq.) ⁷⁻⁸Chay kikin Tayta Dyusmi Pidruta apustulnimbaq

numbrashpa, isrraylinukunaman kach'arqan, paykunata Jisuspaq yach'achinambaq. Chayshinallam noqatapis apustulnimbaq numbrashpa, qamkuna mana isrraylinu kaqkunaman kach'amuarqan, qamkunata Jisuspaq yach'achishunaypaq. Chayta noqapaq intyindishpaqam, chay apustul masiykunaqa mana nimatapis niwarqanchu, kambyanaypaq chay yach'achikushqayta. ⁹Ashwanmi chay ancha rrispitadu kriyiq masinchiqkuna *Jakubu, Pidru, *Jwan noqapaq allita yach'ashpa, suq tratuta ruraraqanllapa noqawan, Birnabiwambis, di palabra kidashpa, yach'achikuq masikuna kanayllapa. [Nuta: *Pidrullam Sifaspis shutiq.*] Chaymandaqam kayshina niwarqanllapa:

—Qamkuna riyllapa yach'achiq yumbay chay mana isrraylinu kaqkunata. Noqaykunaqam rinillapa yach'achiq kay llaqta masinchiq israylinukunata, nishpa.

¹⁰Chaykunata niwashpaqam rrugawarqanllapa, chay mana nimayukunata yanapanayllapa. Noqapismi chayshinalla yuyashpa, chay pubrikunata ancha yanapashqa kani.

Pablum Antyukiyapi Pidruta anyarqan

¹¹Kanan noqa Pablum rini nishuqllapa imaraykum anyarqay apustul masiy Pidruta, chay Antyukiya llaqtapi mana allita rurashqanrayku. ¹²Chaqa chay Pidruqam Antyukiya llaqtaman ch'ayashpaqa, puntata allita rurashpa, yumbay kriyiq masinchiqkunawan pulla mikurqan. Piru chaymandaqam Jirusalinmanda ch'ayamurqan wakín isrraylinu kriyiq masinchiqkuna, *Jakubu kach'amuptin. Chay ch'ayamuqkunam munarqan, Jisuspi yumbay kriyiqkuna chay siñalta *kwirpumbi rurananllapa. Chaymi

Pidruqa mancharqan, chay ch'ayamuqkuna anyanambaq: “¿Imaraykutaq mikuykangi chay mana siñalniyuq kaqkunawanqa?” nishpa. Chaymi Pidruqa chay mana siñalniyuq kaqkunamanda akrakashpa, manana mikurqanchu paykunawanqa. ¹³Chaymi chay suq isrraylinu kriyiq masinchiqkunapis, shiminwanlla Dyusta kasushpa, manana mikurqanllapachu chay mana isrraylinu kaqkunawanqa. Asta Birnabitapismi manchachiptinllapa, paykunawan manana mikurqanchu. ¹⁴Chayshina rurashpaqam, Jisukristu niwashqanchiqtaqa manana kasurqanllapachu. Chaymi noqa Pablu chay Pidruta yumbay kriyiq masinchiqkunapa ñawpambi anyarqay: “Qam isrraylinu kashpapismi, chay mana isrraylinu kaqkunawanqa shumaqta kawsashqa kangi. ¿Imapaqnamiri kananqa paykunataqa yach'achiykangi, kustumbrinchiqkunata kasushpa, kawsananllapaqa?” nishpa.

Jisukristupi kriyiqkunatam Dyus washan

¹⁵Noqaykunaqam isrraylinu kastamanda nasishqallapa kani. Chaymi llaqta masiy isrraylinukunapaqqa mana kanillapachu qamkuna suq nasyungunamanda kaqkunashinaqa. Chaqa qamkunapaqam ninllapa: “*Muysispa liyningunataqam mana kasunllapachu. Chaymi uchayuqkuna”, nishpa. ¹⁶Piru isrraylinu kashpapismi yach'anillapana: Jisukristupi kriyiptinchiqllam, Tayta Dyus uchanchiqmanda pirdunawanchiq. Manam pirdunawanchiqchu, Muysispa liyningunata kasuptinchiqqa. Chaqa manam pipis washakanqachu Muysispa liyningunata kasushpaqa.

¹⁷Chayshina Jisukristupi kriyiptiyllapaqam, achka isrraylinu masiykuna noqaykunapaq kayshina ninllapa: “Paykunaqam Muysispa liyningunata

manana kasushpaqa, ancha uchayuq-kuna”, nishpa. ¿Chayshina Jisuspi kriyiptiyqachu, pay uchata rurachiywaykan? ¡Manám! ¹⁸Piru noqa yach'achikushpa: “Muysispa liyningunata kasushunllapa washakananchiqqa”, nishpaqam, uchayuqna kayman.

¹⁹Chaqa Muysispa liyningunapi kriyishpaqam intyindirqay: Chay liykunawanqam mana atinichu washakayta. Ashwanmi yumbay chay liykunata mana atishpa kumpliya, rini chingaq, nishpa. Chaymi chay liykunata munashpa kumpliya washakanaypaqqa, wañushqashina kani. Piru Jisuspi kriyishpaqam, kawsamushqashina kani. ²⁰Chaqa Jisukristu kruspi klabadu kaptinmi, noqapis paywan pulla kruspi klabadushina karqay. Chaymi kananqa kay kwirpuypiqqa manana noqallachu kawsani. Ashwanmi Jisukristu *Santu Ispiritunwan noqapi kawsashpa yanapawan, allita rurashpa kawsanaypaq. Chaymi kay pachapi kawsashpaqa, Dyuspa Churimbi kriyishpa kawsani. Chaqa payqam ancha kuyawashpa, pay kikin intrigakashpa wañurqan, uchaykuna-manda washawanambaq. ²¹Chayshina Tayta Dyus ancha kuyawashpa washawaptinmi, mana rinichu disprisyay pay rurashqandaqa. Piru Muysispa liyningunawan atiptinchiq washakaytaqam, yanqana wañunanda Jisukristuqa.

¿Jisuspichu kriyishun ichu Muysispa liyningunapi?

3 ¹A, galasyanu tuntukuna! ¿Pitaq qamkunata brujiyashushqa, amana Jisuspi allita kriyinyaykiqa? Manchu noqaykunaqa qamkunawan kashpa, ancha klarituta yach'achishurqay:

“Jisukristu kruspi wañurqan washawananchiq”, nishpa. ²Mayá, niwayllapa, ¿*Muysispa liyningunata kasuptikichu, Dyuspa *Santu Ispiritunqa qamkunaman shamurqan? ¡Manam chayshinachu! Ashwanmi shamurqanqa, Jisuspaq uyakushpa, paypi kriyiptikillapa, ¿manachu? ³¿Ima, ancha tuntuchu kangillapa? Allita yuyayllapa. ¿Imashinam ch'askirqaykillapa Dyuspa Santu Ispiritunadaqa? Jisuspi kriyishpa-llam ch'askirqaykillapaqa, ¿manachu? Chaymi ¿imashina atingillapa yuyayta: Noqanchiqlla allita kawsashpam, atinchiqllapa washakayta, nishpaqa? ⁴Jisuspi kriyishqaykirayku ancha padisishpapis, ¿manachu nimatapis yach'akushqallapa kangi? ¡Paqtar ashlitata yach'akushqallapa kangi! ⁵Chaqa Jisuspaq uyakushpa, paypi kriyiptikillapam, Tayta Dyusqa Santu Ispiritunda qoshushpa, qamkunapi achka milagrukunata rurashqa. Piru manam chayshinaqa rurashqachu, *Muysispa liyningunata kasushqayki-rayku. Ashwanmi chay milagrukunata rurashqa, qamkuna Jisuspi kriyishqayki-rayku.

⁶*Dyuspa Santu Librumbim chay unay *Abrajambaq nin: “Dyuspim allita kriyirqan. Chaymi Dyusqa uchangunata pirdunashpa, mana uchayuqpaqna riqsirqan”, nishpa. ⁷Chayri allita yach'ayllapa: Pipis Dyuspi allipta kriyiqqam Abrajamba karu willkan-shina, nishpa. ⁸Chaqa unaymandapacham Tayta Dyusqa yach'arqan: Chay mana *isrraylinu kaqkuna noqapi kriyiptinqam, paykuna-tapis mana uchayuqpaqna rini riqsiq, nishpa. Chaymi Tayta Dyus Santu Librumbi kay allin nutisyata Abrajanda nirqan: “Abrajan, qamraykum yumbay

*nasyungunapi tiyaqkunata rini yanapaq”, nishpa.^b ⁹Chayshinam Tayta Dyusqa paypi yumbay kriyiqkunata yanapan, Abrajanda yanapashqanshina.

¹⁰Piru Muysispa liyningunapi kriyiqkunaqam maldisidu rinllapa kaq chinganallapa, yumbay chay liykunata mana kumplishqanrayku. Chaqa Dyuspa Santu Librumbim nin: “Mayqan runa ichu warmi Muysispa yumbay liyningunata mana kumplishpaqam, maldisidu rinllapa kaq”, nishpa.^c ¹¹Allitam yach'anchiqllapa: Manam pipis atinchu kumpliya Muysispa yumbay liyningunata washakanambaqqa, nishpa. Chaymi Dyuspa Santu Librumbi nin: “Tayta Dyuspi kriyiqkunaqam pirdunadu kashpa, tukuy tyimpu rinllapa kawsaq”, nishpa.^d ¹²Piru Muysispa liyningunata munashpa kumpliya washakananchiqqam, Dyuspiqa manana kriyikananchiqchu. Chaymi Dyuspa Santu Librumbiqa nin: “Muysispa yumbay liyningunata kumplishpaqam, qamkunalla atingimallapa washakayta. Manaqa manam”, nishpa.^e [*Nuta: Piru manam pipis atinchu kumpliya yumbay chay liykunataqa.*]

¹³Chaymi maldisidu karqanchiq chingananchiqllapa. Piru noqanchiqa rrimplasunchiq Jisukristuqam maldisidu karqan, amana chingananchiqllapa. Chaymi Dyuspa Santu Librumbi kayshina nin: “Qerupi yumbay warkudukunam maldisidu”, nishpa.^f

¹⁴Chayshinam Jisukristuqa kruspi warkudu wañurqan, isrraylinukunata, mana isrraylinu kaqkunatapis washawananchiq, chay unay Abrajanda Dyus ufrisishqanshina. Chaymi Jisukristu wañurqan, paypi yumbay kriyiqkuna *Santu Ispiritunda ch'askinanchiqllapa.

Dyusmi washan paypi kriyiqkunata

¹⁵Kriyiq masitakuna, suq kumparasyunda rurashpam, kayshina niykillapa: Mayqan runa suq tratuta rurashpa firmaptinqam, manana ni pipis atinchu chingachiyta ni yapayta, suq laya tratuna kanambaqqa. (Chayshinallam Tayta Dyus ufrisishqanchiqta mana nunka rinchu kambyaq.) ¹⁶Chaymi Tayta Dyusqa suq tratuta rurashpa, chay unay agwilunchiq *Abrajanda kayshina ufrisirqan: “Qamba suq miraynikiwanmi yumbay nasyungunapi tiyaqkunata rini yanapaq”, nishpa.^g

Manam nirqanchu: “Miraynikikunawanmi rini yanapakuq”, nishpaqa. Ashwanmi suppaqla rimarqan. Chayshinam Tayta Dyusqa Churin Jisukristupaqa rimarqan. ¹⁷Kaytaqam niykillapa: Tayta Dyusqam Abrajanwan chay punta *tratuta rurashpa, ancha allita ufrisirqan kumplinambaq. Chaymandaqam 430 watakuna pasaptinqa, Muysisqa Dyusmanda ch'askirqan chay liykunata. Piru Muysispa chay liyningunaqam mana atishqachu kambyayta Tayta Dyus Abrajanwan chay punta tratu rurashqandaqa. ¹⁸Chaqa Tayta Dyusqam Abrajandaqa mana washarqanchu, chay liykunata kasushqanrayku. Ashwanmi Abrajanda chay ufrisishqanda kumplishpa, dibaldilla washarqanqa.

¹⁹Tayta Dyus chayshina Abrajanda dibaldilla ufrisishpaqam, ñimaraykutaq Muysistaqa qorqan chay liykunataqa? Chay liykunataqam qorqan, intyindinanchiq: Uchayummi kani nishpa. Piru chay liykunaqam balirqan Abrajamba chay karu willkan Jisukristu wañunangamanlla. Chaymi Dyuspa anjilninguna

b 3.8 [Génesis 12.3] **c** 3.10 [Deuteronomio 27.26] **d** 3.11 [Habacuc 2.4]
e 3.12 [Levítico 18.5] **f** 3.13 [Deuteronomio 21.23] **g** 3.16 [Génesis 22.18]

chay liykunata Muysista qorqan. Chaymandaqam Muysisqa abugadushina kashpa, isrraylinukunata qorqan. ²⁰Piru Tayta Dyus kikinllam Abrajanda ufrisishqa karqan yanapanambaq. Manam nirqanchu ni anjilningunata ni abugadu layata, Abrajanwan parlanambaqqa.

**Muysisqam yach'achiwanchiq,
Jisuspilla kriyinanchiqllapa**

²¹Kinsapch'i qamkunaqa yuyangillapa: Tayta Dyus puntata ufrisishpa Abrajanda dibaldilla washanambaq, ¿imaraykutaq liyningunata Muysistaqa qorqan? nishpa. ¿Tayta Dyusqachu chay liykunawan munarqan chingachiyta pay Abrajanda ufrisishqanda? ¡Manám! Piru yumbay chay liykunataqam mana atinchiqllapachu kasuyta washakananchiqqa. ²²Chaymi *Dyuspa Santu Librumbi niwanchiq: Yumbay runakuna, warmikunam uchakunata munanllapa rurayta, nishpa. Chayraykum uchakunapa prisungunashina karqanchiqllapa. Piru kanan Jisukristupi kriyiptinchiqqam, Tayta Dyus yumbay uchanchiqmanda washawanchiqllapa, ufrisikushqanshina.

²³Piru Jisuspi manaraq kriyiptinchiqqam, *Muysispa liyningunaqa suq patrinninchiqshina karqan. Piru kananqam yach'ashqallapa kanchiq, Jisukristupi yuyakushpa washadu kananchiq. ²⁴Chaymi Jisukristu shamushqangamanlla chay liykunaqa suq yach'achikuqshina kamachiwarqanchiq, intyindinanchiq: Uchayumqmi kani, nishpa. Chayshina intyindishpaqam, listuna karqanchiq Jisuspi kriyinanchiqllapa, uchanchiqmanda pirdunawananchiq, amana uchayuku-napaq riqsiwananchiq. ²⁵Chaymi kanan Jisuspi kriyiptinchiqqam, chay liykunaqa manana kamachiwanchiqchu.

²⁶Chaqa Jisukristupi kriyiptinchiqllapam, yumbayninchiq Tayta Dyuspa wambrangunana kanchiqllapa. ²⁷Kanan Jisukristupi kriyishpa, shutimbi shutikushpaqam, payshinana munanchiqllapa kawsayta. Chayshinaqam mushuq mudanata rurakuqshina kanchiqllapa, Jisukristushina kawsananchiqllapa. ²⁸Chaymi Jisukristupa ayllun kashpaqa, yumbay kriyiq masinchiqkunawan suq kwirpushinallana kanchiqllapa. Chayraykum Dyuspaqqa isrraylinukuna chay mana isrraylinu kaqkunawan igwallla kanchiqllapa; *randishqa kriyadukuna chay mana randishqa kaqkunawan igwallla kanchiqllapa; ullqokuna warmikunawanqam Dyuspaqqa igwallla kanchiqllapa. ²⁹Chayshina Jisukristupa ayllun kashpaqam, Abrajamba karu willkanshinana kanchiqllapa. Chaymi Tayta Dyus Abrajanda ufrisishqandaqa, noqanchiqtapis rin qowaqninchiqllapa.

4 ¹Suq kumparasyundam rurashpa, rini parlachishuqllapa: Suq runapa churinmi tukuy iman kaqta rin ch'askiq irinsyanda. Piru chay churin takshitaraq kashpaqam, manaraq atinchu wasimbiqa kamachikuyta. Ashwanmi *randishqa kriyadushina ²kwidaqningunata kasun, taytan nishqan tyimpu kumplinangaman. Chaqa chay tyimpukamanmi, paykunaqa paypa kusaningunata kwidan. ³Chayshinallam yumbay noqanchiqkunapis manaraq Jisuspi kriyishpaqa, chay irinsyayuq wambritushina karqanchiqllapa. Chaymi runakunapa kustumbringunata kasushpaqa, randishqa kriyadukunashina kawsarqanchiqllapa. ⁴Chaymandaqam Tayta Dyus yuyashqan tyimpu ch'ayamuptinqa, Churin Jisusta kach'amurqan, suq warmimanda nasishpa, ligitimu *isrraylinu kashpa, *Muysispa liyningunata

kasushpa, kawsanambaq. ⁵Chayshinaqam Jisukristu shamurqan, ama kastigadu kananchiqllapa Muysispa liyningunarayku. Ashwanmi shamurqanqa, Tayta Dyus wambrangunapaq riqsiwananchiq. ⁶Chaymi Dyuspa wambranguna kaptinchiqllapa, Churin Jisuspa *Santu Ispiritunda kach'amurqan, shunqonchiqman paykunambaq. Chaymi chay Santu Ispiritu yach'achiwanchiq, Dyuspaq ninanchiq: Taytitu, nishpa. ⁷Chaymi Dyuspa wambrangunana kashpa, manana kasunchiqllapachu chay unay kustumbrikunata, randishqa kriyadukunashinaqa. Ashwanmi Dyuspa wambrangunana kashpa, paypa iridirunna kanchiqllapa.

Amar kawsashunchu randishqa kriyadukunashinaqa

⁸Alliptam niykillapa, qamkunaqam unayqa Tayta Dyuspi manaraq kriyishpa, yanqa dyuskunata adurashpa, *randishqa kriyadungunashina kawsarqaykillapa. ⁹Piru kananqam Tayta Dyusta riqsingillapa yuyaynikipi. Piru mas allim kanman ninanchiq: “Dyusmi noqanchiqkunata wambrangunapaq riqsiwanchiq”, nishpa. Chayshina riqsiwaptinchiqqa, çimapaqnam runakunapa mana baliq kustumbringunata munangillapa kasuriytaqa? çImaraykutaq munangillapa kawsariyta chay randishqa kriyadushinaqa? ¹⁰Chaqa qamkunaqam chay isrraylinukunashina fyistakunata rurashpa, gwardaykangillapa wakin diyakunata, killakunata, tyimpukunata, watakunata, (Tayta Dyus qamkunata uchaykikunamanda pirdunashunambaq). ¹¹Chaymi noqaqa ancha llakini yuyashpa: Yanqa imach'i padisishqa kani paykunata Jisuspaq yach'achishpaqa, nishpa.

¹²Kriyiq masitakuna, noqa isrraylinu kashpapisimi, manana yuyakunichu llaqta masiykunapa kustumbringuna-

piqa, washakanaypaqqa. Piru kananqam qamkunaqa chay unay kustumbringunapina yuyakuykangi. Chaymi ancha rrugaykillapa, noqashina Jisukristupilla kriyinyakillapa. Chaqa qamkunawan kaptiyimi, mana nima maluta rurawarqaykichu. ¹³⁻¹⁴Ashwanmi qeshyaq kaptiypis, qamkunaqa shumaqta ch'ayachiwarqayki suq anjiltashina ichu kikin Jisukristutashina, mana nimatapis disprisyawashpachu. Allitam yach'angillapa, chay punta bwilata watukushushpa qeshyaq kashqayta. Piru yach'achishurqaqmi *Jisuspa shumaq nutisyanda. ¹⁵Chay tyimpupim qamkunaqa kuyawashpa, kushikushpa, ancha yanapawarqayki. Asta ñawikikunata surqoshpach'i, qowanaykita yanapawanayki. Piru kananqa çimaraykutaq manana kushikungillapachu noqawanqa? ¹⁶çAllip kaqta nishuaptiychu, qamkunaqa kuntray tikrakashqallapa kangi?

¹⁷Yumbay chay llullata yach'achikuqqam ancha munanllapa paykunawan kanaykillapa. Piru manam munanllapachu allipta qamkunata yanapashuytaqa. Ashwanmi munanllapa noqaykunamanda akrashuyllapata, paykunatalla kasunaykillapa. ¹⁸Noqa-paqam ancha alli, tukuy tyimpu suqkunamanda allip kaqta yach'akunaykillapa. Piru noqa qamkunawan kaptiy ichu mana kaptiypis, chayshinalla allita yach'akuyllapa. ¹⁹Kuyashqay wambraykuna, ancham munani Jisukristushina kawsanaykillapa. Chaymi shunqoy ancha nanan suq warmi qeshyanan uras ñakashqanshina, Jisukristushina kanaykillapa. ²⁰Chaymi ancha munani qamkunawan kayta, mas allita qamkunapaq yach'ashpa yach'achishunay. Chaqa qamkunamanda karupi kashpam, mana yach'anichu: çImatam atishaq rurayta, paykunata yanapanaypaq? nishpa.

**Pablum suq kumparasyunda rurarqan
Agarwan Sarawan**

²¹Allita uyawayllapa, qamkuna *Muysispa liyningunapi yuyakuqkuna. ¿Manachu yach'angillapa Muysisqa librumbi iskibrishqanda? ²²Chay librubim nin: *Abrajambam karqan ishkey wambranguna. Suq wambranmi karqan *randishqa kriadan Agarpi. Suqningam karqan chay Ijtitima warmin *Sarapi. Chay warmin Saraqam mana randishqa kriadanchu karqan. ²³Chay randishqa warmi Agarpa wambranqam nasirqan wambra warmillaraq kaptin. Piru chay Sarapa wambranqam nasirqan ancha byijitana kaptin, Tayta Dyus suq milagruta ruraptin. Chaqa Dyusqam Abrajanda ufrisishqa karqan, warmin Sara wawakunambaq. Chaymi chay ufrisishqanda allipta kumplirqan. ²⁴Dyusmi chay ishkey warmikunapi yuyachiwanchiq ishkey laya tratukunapaq. Suq tratutaqam Tayta Dyus isrraylinukunawan rurarqan *Sinayi urqqopi, liyningunata kasunanllapa. Chay punta *tratuqam yuyachiwanchiq chay randishqa kriadada Agarpaq. (Chaqa chay liykunawan mana atishpa washakaytaqam, randishqa kriadukunashina kawsarqayllapa.) ²⁵Chaymi chay warmi Agarpaq yuyashpaqa, yuyanchiqlapa chay *nasyun Arabyapi kaq Sinayi urqqopaq. Chay Sinayi urqqopaq yuyashpaqam, yuyanchiqlapa Jirusalin Ilaqtapaq. Chaqa chay Jirusalimbi tiyaqkunaqam Muysispa liyningunata munashpa kumpliypapis, mana atinllapachu kumpliypaq. Chaymi randishqa kriadukunashina kawsanllapa. ²⁶Piru noqanchiqkuna Jisukristupi kriyishpaqam, manana randishqa kriadushinachu kanchiq-

llapa. Ashwanmi rinchiqlapa riq syiluman, suq mushuq Jirusalin Ilaqtapi Tayta Dyuswan kawsananchiqlapa.

²⁷Chaymi *Dyuspa Santu Librubim Abrajamba Ijtitima warmimbaq, chay mushuq Jirusalimbaqpis nin:

Chay warmim achka watakunata mana nima wawayuqchu karqan. Piru Tayta Dyus niptin, suq wambrayuy kashpam, ancha achka karu willkayuq karqan. Chayshinallam chay mushuq Jirusalimbi ancha achka rinllapa kawsaq, maski chay punta Jirusalimbi kawsaqkunamanda. Chaymi chaypi kawsaqkunaqa ancha rinllapa kushikuq, nishpa.^h

²⁸Masitakuna, chay *Isakpaq nasinambaq ufrisishqanshinam, Tayta Dyus ufrisirqambis, paypi yumbay kriyiqkunata washawananchiq, wambrangunana kananchiqlapa.

²⁹Chaqa Dyuspa *Santu Ispiritunmi chay mana wawayuq Sarataqa yanaparqan, wambrayuy kanambaq. Chaymi Saraqa wawan Isakta qeshyarqan. Chaymandaqam chay Agarpa wawanqa chay Sarapa wawanda qesacharqan. Chayshinallam kay tyimpupipis Muysispa liyningunapi kriyiqkunaqa Jisukristupi kriyiqkunata qesachawananchiqlapa. ³⁰Kanan Dyuspa Santu Librubim Agarpaqqa kayshina nirqan: “Wichukuy chay randishqa kriadaykita wambrandinda. Chaqa chay kusanikiqam chay Ijtitima warmikipa wambran Isakpaqlla. Chaymi chay randishqa kriadaykipi wambraykiqa mana atinchu partinakuyta chay churiki Isakwanqa”, nishpa.ⁱ ³¹Kriyiq masitakuna, chayshinallam noqanchiqkuna Jisuspi kriyishpaqa, Abrajamba Ijtitima warmimba wambranshina

kanchiqllapa. Manam chay randishqa kriadamba wambranshinachu kanchiq-llapaqa, nishpa.

Jisuspi kriyishpa kawsashunllapa

5 ¹Noqanchiqkuna Jisukristupi kriyishqanchiqraykum, payqa washawashqana kanchiq, amana *randishqa kriadushina kawsananchiq-llapa. Chayri chay liykunapiqa amana kriyishunchu washakananchiqqa.

²Chayri allita uyawayllapa, noqa Pablum allipta niykillapa: Chay siñalta *kwirpuykipi ama rurayllapachu. Chaqa chayshina rurashpaqam, qamkunaqa manana kriyiykangichu Jisukristupi, pay washashunambaqqa. ³Mushuq-mandam niriykillaqa: Chayshina chay siñalta kwirpuykipi rurashpaqam, balinna *Muysispa yumbay liyningunata kumplinaykillapa. (Manaqam manam ringillapachu washakaq.) ⁴Piru wakinni-kiqam Muysispa liyningunata munangillapa kasuyta washakanayki. Chaymi Jisukristumandaqa akrakashqana kangillapa. Chaqa qamkunaqam manana kriyiykangichu: Tayta Dyusmi kuyawaqninchiq dibaldilla washawan-chiq, Jisuspi kriyiptinchiq, nishpaqa.

⁵Piru Dyuspa *Santu Ispiritun noqayku-nata yanapawaptinmi, allita yuyakunillapa: Jisukristupi kriyiptin-chiqmi, Tayta Dyus uchanchiqmanda pirdunawanchiq, nishpa. ⁶Chaymi tukuy shunqo Jisukristupi kriyiptinchiqqa, Dyuspaqqa manana nimapaq balinchu, siñalniyuq kananchiq ichu mana siñalniyuq kananchiqqa. Piru Dyuspaqam ancha balin, Jisukristupi kriyishpa, suqwan suqwan kuyanaku-nanchiq.

⁷Qamkunaqam unayqa Jisukristupi ancha allita kriyishpa kawsarqaykillapa. Kananqa çpitaq qamkunata pandachi-shushqa, Dyus nishqanda amana

kasunaykillapa? ⁸Chaqa chay yach'akushqaykiqam mana Dyus nishqanshinachu kashqa. ⁹Manchu ashla *libaduraqa ancha achka masata saksachin. (Chayshinallam chay mana baliq duktrinakunata ashlitata yach'akushpaqa, ancha dañakangillapa.) ¹⁰Piru noqaqam ancha yuyakuni: Tayta Dyusmi rin yanapashuqllapa, mushuq-manda Jisukristupi kriyinykillapa, nishpa. Piru Dyusqam ancha rin kastigaq chay mayqan ingañashuqtaqa.

¹¹Kriyiq masitakuna, chay ingaña-shuqkunaqam noqapaqqa nishungillapa: “Pablupismi yach'achikun, chay siñalta kwirpunchiqpi rurananchiqllapa”, nishpa. Noqaqam mana chayshinachu yach'achikuni. Chayshina yach'achikuptiyqam, chay *isrraylinu llaqta masiykunaqa manana qesachawanmanchu. Piru noqaqam yach'achikuni: “Jisukristu kruspi wañushqanraykulla, Tayta Dyus tukuy uchanchiqmanda pirdunawanchiq”, nishpa. Chaymi ancha qesachawanllapa. ¹²Chaymi yumbay chay piñachishuqpaq kayshina niykillapa: iChay siñalta kwirpuykipi ruranaykillapa nishunan-mandaqa, mas allim kanman paykunapura dyunabis kastranakunan-llapa!

¹³Kriyiq masitakuna, Tayta Dyusqam washawashqa kanchiq, librina kananchiq-llapa. Piru chayshina libri kashpaqa, ama kawsayllapachu kwirpuyki munashqanda rurashpaqa. Ashwanri kuyanakushpa suqwan suqwan yanapanakuyllapa.

¹⁴Chaqa Tayta Dyuspa yumbay liyningunam kayshinalla munan niyta: “Qamkuna kikiki kwirpuykita kuyashqay-kishina, runa masikitapis kuyay”, nishpa.

¹⁵Piru ch'i qninakushpa dañachinakushpaqam, chay chukaru kaninakuq animalkunashina kangimanllapa. Kwidaw-kish, qamkunapura chingachinakungiman.

Santu Ispiritum yanapawanchiq, ama kwirpunchiq munashqanda rurananchiq

¹⁶Chaymi kayshina niykillapa: Dyuspa *Santu Ispiritunda allita kasushpa kawsayllapa, ama kwirpuyki mana baliq munashqanda ruranaykillapa. ¹⁷Chaqa kwirpuykim munan uchata ruranaykillapa. Piru Dyuspa Santu Ispiritunmi munan allita ruranaykillapa. Chaymi shunqoykipi chayshina kuntranakuptin, mana atingillapachu kawsayta munashqaykita rurashpaqa. ¹⁸Piru Dyuspa Santu Ispiritunda kasushpaqam, manana nisisaryuchu chay liykunata kumplinaykillapa, washadu kanaykiqa.

¹⁹Dasmi atinchiqllapa riqsiyta chay kwirpun munashqandalla ruraqkunataqa. Chaqa paykunaqam warmiyuq kashpa ichu runayuq kashpa, suqkunawan puñunllapa. Manaraq rrispituyuq kashpa, suqkunawan puñunllapa. Kanan ancha millanaypaq uchakunatam ruranllapa. ²⁰*Amitu layakunatam aduranllapa. Brujiyanllapa. Suqkunata ch'iqnishpam anyanllapa. Munanllapam yumbayta binsiyta. Dasmi piñakunllapa. Paykunaqallam tukuy imata munanllapa. Kanan suqkunatam animachinllapa suqkunamanda akrakanambaq.

²¹Ancham imbidyakunllapa, wanchikunllapa; mach'anllapa. Fyistakunapim ancha sh'uyuqyashpa, mana undaq mikushpa, upyashpa, uchata ruranllapa. Chaymi ancha kunaykillapa unay kunashushqayshina, chay laya uchakunata ama ruranaykillapa. Chaqa chay laya uchayuqkunaqam mana rinchu kawsaq Tayta Dyuswanqa.

²²Piru Dyuspa Santu Ispiritunmi ancha yanapawanchiq, suqwan suqwan kuyanakushpa, kushikushpa, shumaqta kawsananchiqllapa. Yanapawanchiqpismi, ama piñakunanchiq; ashwan

yumbaywan pasinsyusu kananchiq, ancha allin kashpa, yumbayta yanapananchiq, yumbaywan ancha kumplidu, ²³ancha umildi kananchiq, kwirpunchiqta allita sujitananchiqllapa. Chayshina allita ruraptinchiqqam, mana ni pipis atinmanchu anyawayninchiqta: “Kay liykunataqam mana kasushqachu kangi”, nishpaqa. ²⁴Chayshina Jisukristupi kriyishpaqam, kwirpunchiq munashqandaqa manana rurananchiqllapachu. Ashwanmi chay kwirpunchiq mana baliq munashqandaqa suq kruspi wanchishqa kanchiqmanshina.

²⁵Chaymi Dyuspa Santu Ispiritun suq mushuq laya bidata qowashqa kanchiq. Chayri payta kasushpa kawsashunllapa.

²⁶Ama ni palanganuchu kashunllapa, ni piñakushunchu, ni imbidyanakushunchu suqwan suqwan.

Suqwan suqwan yanapanakushunllapa

6 ¹Kriyiq masitakuna, suq kriyiq masinchiq mana allita ruraptinqa, noqanchiqkuna Jisuspi mas allita kriyiqkuna chay kriyiq masinchiqta kunashpa yanapashun, chay maluta ama masta ruranambaq. Piru umildi kashpa, shumaqta yanapashun, yuyashpa: Kwidawkish noqapis suq diya mana allitachu rurayman, nishpa. ²Chayshinar tukuy imapi kriyiq masipura yanapanakushun. Chaqa chayshina kuyanakushpaqam, Jisukristupa liyninda kumpliyananchiqllapa.

³Piru suq mana baliq runa ichu warmi yuyashpa: Ancha baliqmi kani, nishpaqam, pay kikin ingafiakaykan.

⁴Chayri kadunu allita yuyashunllapa: ¿Allitachu rurashqa kani ichu mana? nishpa. Allita rurashpaqam, atinchiq kushikuyta. Piru ama yuyashunchu: Chay kriyiq masinchiqmandaqam noqa mas allita rurashqa kani, nishpaqa.

⁵Chaqa kadunur suq tariyatashina

kumplishun atishqanchiqkaman, Tayta Dyuspaq allita trabajananchiq.

⁶Kanan Jisukristupaq yumbay yach'achiwaqninchiqta tukuy imawan yanapashunllapa.

⁷Amar qamkunallaqa ingañakaychu. Chaqa manam pipis atinchu Dyusta ingañaytaqa. Manchu tarpushpa mayqan laya mikunataqa, chay layatalla kusichanchiq. (Chayshinallam Tayta Dyuspaq allita yach'achikushpaqa, suq ancha shumaq primyuta rinchiq ch'askiq paymanda.) ⁸Piru kwirpunchiq munashqandalla rurashpaqam, rinchiq-llapa chingaq, chay mana baliq kusicha chingaqshina. Piru Dyuspa *Santu Ispiritunda kasushpaqam, tukuy tyimpu Dyuswan rinchiqllapa kawsaq.

⁹Chayrayku ama shaykushunllapachu allita rurananchiqqa. Chaqa chayshina mana shaykuq allita rurashpaqam, ancha allin kusichayuqshina rinchiq-llapa kaq suq diyaqa. ¹⁰Chayri Jisuspi kriyiq masinchiqkunata ancha allita yanapashpa, atishqanchiqkaman yumbay runakunata, warmikunata yanapashunllapa.

Pablum kay kartata ushyarqan

¹¹Rikayllapa kay mas atun litrakunata. Kay partitallam noqa kikiy makiywan iskibriykani.

¹²Chay siñalta *kwirpuykipi rurachi-shuqkunaqam ancha munan, yumbay runakuna paykunata rrispitananllapa. Chaqa manam munanllapachu, paykunata qesachanambaqqa. Chaymi mana munanllapachu yach'achikuyta: “Jisukristu kruspi wañushqanraykum, Tayta Dyus atin washawayninchiqta”, nishpaqa. ¹³Chay siñalniyuq kaqkuna-manda wakinqam ancha munan, qamkunapis chay siñalta kwirpuykipi

ruranaykillapa, paykuna alabakashpa ninanllapa: “Chay mana *isrraylinu kaqkunatapismi yach'achishqallapa kani, *Muysispa liyningunata kumplishpa, chay siñalta kwirpumbi rurananllapa”, nishpa. Piru chayshina yach'achikushpapismi, paykunaqa mana kumplinchu Muysispa yumbay liyningu-nataqa. ¹⁴Piru noqaqam mana paykunashinaqa alabakanichu. Ashwanmi Siñurninchiq Jisukristutalla alabani, kruspi wañushqanrayku washawananchiq. Chaymi paytalla kasuptiy, kay mundupa kusasningunaqa manana nimapaq balinchu noqapaqqa. Chaqa noqaqam chay kusaskunapaqqa suq wañushqa runashinana kani.

¹⁵Chaqa Tayta Dyuspaqam mana balinchu, siñalniyuq ichu mana siñalniyuq kananchiqllapa. Piru paypaqam ancha balin Jisukristupi kriyishpa, mushuq laya runakuna, warmikuna kananchiqllapa. ¹⁶Chayri kay yach'achikushqayta yumbay kasuqkunata Tayta Dyus llakipashpa yanapanqa, kushikunanllapa. Chayshinallar kushikunqallapa paypi yumbay kriyiqkuna. Chaqa paykunaqam Dyuspaqqa lijitimu wambrangunana.

¹⁷Siñurninchiq Jisuspaq yach'achikuptiyimi, payta kuntraqku-naqa maqawashpa, ancha chuqriwashqallapa. Chaymi kwirpuyipi achka siñakuna kidashqa. Chay siñakunaqam suq siñalshina, Jisuspa lijitimu sirbikuqnin kani, nishpa. Chaymi kananmandaqa mana munanichu ni mayqan runa ni warmi piñachiwananqa.

¹⁸Kriyiq masikuna, Siñurninchiq Jisukristu yumbaynikita yanapashunqa, kushikushpa kawsanaykillapa. Chayshina kanqa.